

ODLUKE DOMAĆIH SUDOVA I DRUGIH ORGANA

PRIVREDNI SUD HRVATSKE

Presuda br. III PŽ-1493/88-2 od 23. svibnja 1989.

Vijeće: Ivan Gembarovski, Smiljka Radej, dr. Niko Vidović

PLAĆANJE OSIGURNINE ZA ŠTETU PROUZROČENU PROMETNOM NESREĆOM

Osiguratelj je dužan isplatiti osigurninu prema propisima koji su vrijedili na dan nastanka štete - Za utvrđivanje visine osigurnine irelevantno je slabo imovinsko stanje osiguranika - unesrećenika.

Tužitelj je pretrpio prometnu nezgodu. Povodom toga nastao je spor između njega i osiguratelja, te socijalnog osiguranja.

Među ostalim, spor se vodio i o tome da li treba primijeniti odredbe koje su bile na snazi na dan prometne nezgode, ili one koje vrijede u vrijeme vođenja spora.

Prvostepeni sud je primijenio propise koji su bili na snazi na dan prometne nesreće, a drugostepeni sud je tu presudu potvrdio.

Razlozi drugostepenog suda su slijedeći:

Pobijanom presudom u točki I izreke naloženo je tuženicama da solidarno plate tužitelju iznos od 2,779.091 dinara s 84% kamata od 17.04.1987, a dalje do isplate po kamatnoj stopi na štedne uloge oročene bez utvrđene namjene preko godinu dana. U točki II izreke naloženo je drugotuženiku da plati tužitelju razliku od 3,6687.735 dinara spp. U točki III izreke sud je odbio tužitelja s viškom tužbenog zahtjeva. U točki IV izreke naloženo je

prvotuženiku da plati tužitelju parnični trošak u iznosu od 60.000 dinara, a drugotuženiku od 130.000 dinara.

Iz obrazloženja presude proizlazi da je sud odlučio na navedeni način, jer je provedenim dokazima (pregledom presude Općinskog suda u Puli broj P-531/84 od 12.02.1987, police osiguranja te naloge za isplatu), utvrdio da se štetni događaj u kome je stradao osiguranik tužitelja dogodio 7.02.1984, te da je Općinski sud utvrdio odgovornost drugotuženika za svog radnika u omjeru 80%, a za osiguranika tužitelja 20%.

Nadalje, da je vozilo drugotuženika bilo osigurano kod prvotuženika do svote od 5,000.000 dinara i da je prvotuženik iz istog štetnog događaja isplatio porodici Dobronić 2,220.909 dinara. Nesporan je iznos isplaćene mirovine od 8,083.533 dinara za razdoblje od 10.02.1984. do 1.11.1986, pa je sud zaključio da su tuženici dužni platiti tužitelju 80% od toga iznosa (6,466.826 dinara) i to prvotuženik zajedno s drugotuženikom solidarno 2,779.091 dinar razlike između plaćenog iznosa i osigurane svote od 5,000.000 dinara, a za razliku je obvezao drugotuženika temeljem čl.211. st.1. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju (Narodne novine 26/83). Sud je odbio prigovor zastare drugotuženika, jer je tužitelj saznao za štetni događaj 12.02.1987, a tužbu je podnio 17.04.1987, dakle u roku od 3 godine. Tužitelju je dosuđena i kamata u smislu čl.277. st.1. ZOO od podnošenja tužbe, a ne od donošenja presude.

Protiv navedene presude žali se drugotuženik zbog pogrešne primjene materijalnog prava, predlažući da viši sud preinači presudu u stavku 1. izreke i obveže da oba tuženika odgovaraju solidarno i za iznos od 3,687.735 dinara.

Žaljitelj ukratko navodi da je sud nepravilno primijenio odluku SIV-a o određivanju svote za koju odgovara osiguratelj za štete nanesene trećim osobama pri upotrebi motornog vozila od 1983. godine koja više nije na snazi. Naprotiv, sud je trebao primijeniti odluku SIV-a iz 1986. godine (Službeni list SFRJ 49/86) kojom je limit određen do visine od 30,000.000 dinara, jer je visina naknade određena prema cijenama u vrijeme donošenja presude u skladu s odredbama čl.189.st.2. Zakona o obveznim odnosima. Ovakva je odluka išla na teret drugotuženika koji je i inače u teškim materijalnim gubicima.

Odgovor na žalbu nije podnesen .

Žalba nije osnovana.

Ispitujući pobijanu presudu prema odredbi čl.365.st.2. ZPP-a, ovaj sud nalazi da u prvostepenom postupku nema bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz čl.354.st.2. ZPP-a, na koje povrede ovaj sud pazi po službenoj dužnosti.

Sud je potpuno i pravilno utvrdio činjenično stanje potrebno za donošenje konačne odluke, pa je na tako utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio i materijalno pravo kad je obvezao drugotuženika da plati temeljem čl.211. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju tužitelju razliku do pune štete. Naime, prema čl.54 Zakona o osnovama sistema osiguranja imovine i osoba za ocjenu osiguravateljeve odgovornosti mjerodavan je dan štetnog događaja, prometne nezgode, jer je tog dana nastala njegova obveza iz ugovora o osiguranju. Naime, prometna nezgoda je osigurani slučaj i njegovim nastankom nastaje prvotuženiku obveza iz osiguranja, te se prema tom događaju cijeni osnova obveze i visina njegove odgovornosti. Kako je nesporno da je štetni događaj bio 7.02.1984, te da je u tom momentu za ostala motorna vozila svota osiguranja iznosila 5,000.000 dinara, to je prvostepeni sud pravilno zaključio da je prvotuženik dužan platiti samo još razliku od 2,779.091 dinar solidarno s drugotuženikom, a drugotuženik temeljem čl.211. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju iznos od 3,687.735 dinara.

Slabo materijalno stanje drugotuženika nije odlučujuće za utvrđivanje odgovornosti drugotuženika u ovom sporu, pa taj žalbeni razlog sud nije uzeo u razmatranje.

Smiljka Radej

Bilješka:

Donosimo gornju presudu premda se ne odnosi na plovidbenopravne odnose, ali i za njih može biti zanimljiva, jer rješava dva načelna pitanja: 1. Koji će se propisi primijeniti ako u vremenu od nesreće pa do spora dođe do njihove promjene; 2. Slabo imovinsko stanje osiguranika ne utječe na visinu osigurnine koju osiguratelj mora platiti.

Branko Jakaša

Summary

PAYMENT OF THE PREMIUM FOR THE DAMAGE CAUSED BY A TRAFFIC ACCIDENT

The insurer is under obligation to pay the premium according to the provisions valid on the day the damage was caused - The financial standing of the insured and injured person has no bearing on determining the amount of the premium.